

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران
مدرسه علمیه الزهرا مینودشت

موضوع :

نقش خودشناسی بر خداشناسی از منظر آیات و روایات

استاد:

سرکار خانم اعظم قلیچ زاده

پژوهشگر:

نسرین موسوی کوهی

پاییز ۹۷

تقدیم به :

تقدیم به پیشگاه آقا امام زمان (عج) و فاطمه زهرا (س) و به همه ای کسانی که زندگی را کلاس بندگی پروردگار می دانند و درس خوب زیستن را از معارف بلند و حیات بخش اسلام ناب محمدی صلی علیه و اله و سلم می آموزند .

تقدیر و تشکر:

اکنون که به یاری خداوند منان توانستم تحقیق خود را به اتمام برسانم و به حکم حدیث شریف

«من لم یشکر المخلوق، لم یشکر الخالق»

«سپاس از مخلوق شرط شکر گذاری از خداوند است»

بر خود واجب می دانم که از زحمات استاد گرامی و همسرم که در انجام این پژوهش به بنده یاری

رسانند و تمام کسانی که مرا یاری کردند تشکر کرده و امیدوارم که تلاش های آن ها باعث اجر

اخروی گردد. و موفقیت روز افزون را برای این عزیزان خواستارم .

چکیده:

پژوهش حاضر با هدف تبیین ((نقش خودشناسی بر خداشناسی از منظر آیات و روایات)) انجام شده است که ابزار جمع آوری اطلاعات آن فیش برداری و روش تحقیق در آن کتابخانه ای می باشد . از جمله نتایج که در این پژوهش بیان شده موارد زیر می باشد:

در فصل اول کلیات و مفهوم شناسی و در فصل دوم اهمیت خودشناسی در اسلام و دلایل خودشناسی و خودشناسی وسیله ای خداشناسی و راه های رسیدن به خداشناسی و خودسازی اخلاقی و موانع خودشناسی را مورد بررسی قرار داده ایم .

نتیجه گیری:

انسان زمانی به خداشناسی می رسد که خود را شناخته باشد شناخت خود راههای مختلفی دارد از جمله: عقل، فطرت، استاد، و.... انسان با نگاه کردن به اطراف خود می تواند به شناخت خدا برسد ولی به شرط اینکه ذات خود را شناخته باشد. لذا ما در این پژوهش برآن بودیم که نقش خودشناسی و خداشناسی در آیات و روایات بررسی کنیم و راهها و موانع خودشناسی را به مخاطبان معرفی کنیم تا با مطالعه این تحقیق گامی در شناخت خود و خدا بردارند.

پیشنهادهای :

در رابطه با شناخت خود و خدا پیشنهادهای را مطرح می کنیم .

۱-آموزش خداشناسی در مساجد به سبک کودکان

۲-خانواده نقش به سزای در تفهیم خودشناسی به فرزندان خود را دارند

۳-ساخت برنامه ها و فیلم برای شناخت خدا

۴-فهماندن این که شناخت خود مقدمه ای خداشناسی است توسط علما

۵-به پژوهشگران توصیه می شود که مقالات خداشناسی را به شکل راحت تری بیان کنند .

فهرست منابع

*قرآن

*نهج البلاغه

منابع

۱. آصفی، محمد مهدی، موانع رشد در آئینه وحی، قم، انتشارات امام خمینی 1394
۲. ابنمیثم بحرانی، قواعد المرام فی علم الکلام، چاپ اول بیجا اطلاعات ۱۳۸۶
۳. اسدی، اکبر، سلوک معنوی، چاپ پایز دهم قم، قدسیان، ۱۳۸۹
۴. اسکندر، محمد حسین، اخلاق در قرآن، ج ۲، قم، انتشارات آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۸
۵. اسکندری، محمد جواد، نگاهی به پاک سازی روح، تهران، انتشارات کانون اندیشه، ۱۳۹۰
۶. اسلامجو حامد، صدای سخن عشق، چاپ دوم قم، طوبای محبت، ۱۳۸۵
۷. افق حوزه، نکات اخلاقی از عارف کامل، حضرت آیه الله العظمی جنتقدس سره، ۶ خرداد ۱۳۸۸، شماره ۲۳۰.
۸. اکبری، محمد رضا، معرفت نفس در نگاهینو، بیجا، نشر پیامعترت، بیتا
۹. امیری، یاور، چهلنام معرفانی، قم، تشیع، چاپ چهارم: ۱۳۸۷
۱۰. امین، سید مهدی، خداشناسی از دیدگاه قرآن، قم، انتشارات بیان جوان، ۱۳۸۹
۱۱. انصاریان، حسین، خودشناسی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۹
۱۲. انصاریان، حسین، گناه و سبب آن، تهران، انتشارات دارالعرفان، ۱۳۹۰
۱۳. آملی، جواد، انسان به انسان، تهران، نشر اسرا، ۱۳۸۹
۱۴. بخشی، غلامحسن، زملکت مملکت (دفتر دوم)، چاپ دوم چاپخانه الهادی، بهار ۱۳۸۹
۱۵. بخشی، غلامحسن، زملکت مملکت تص ۲۴۰ (دفتر دوم)، چاپخانه الهادی، چاپ دوم، بهار ۱۳۸۹
۱۶. بهاری همدانی، محمد، تذکره الممتقین، قم، نهانندی، چاپ دوم، ۱۳۷۶

۱۷. تحریر، محمد باقی ، عروج عقل ، تهران ، انتشارات علمی فرهنگی ، ۱۳۹۰
۱۸. جعفری ، مصطفی ، طیاری ، تاثیر گناه در معرفت از منظر قرآن و حدیث ، قم ، انتشارات ادیان مذاهب ، ۱۳۹۳ ،
۱۹. جواد یاملی، عبدالله، تبیین پراهمینا ثبات خدا، چاپ نهم صدر ۱۳۹۶
۲۰. جواد یاملی، عبدالله، فطر تدر قرآن، چاپ دوم، قم، نشر اسراء، ۱۳۷۹
۲۱. حسنان بنعلیابن شعبه، تحتالعلقولعنا لرسول، بیجا، موسسه انتشارات امیر کبیر، بیتا،
۲۲. حسنزاده، صادق، اسوه عارفان، چاپاول، قم، اندیشه هادی، ۱۳۸۸
۲۳. رخشاد، محمد حسین، درمحرز آیتالله العظمی بهجت (ره) ج ۱ قم، موسسه فرهنگ و سماء
۲۴. رخشاد، محمد حسین، درمحرز علامه طباطبایی (ره)، قم، سماء قلم، چاپ ششم، ۱۳۸۶
۲۵. رودسری ، عبدالله عصام ، برهان ذوالفقار ، اصفهان ، مرکز تحقیقات رایانه ای ، ۱۳۹۵،
۲۶. روزبه ، رضا ، خداشناسی ، انتشارات اسلامی ، قم ، ۱۳۶
۲۷. ساداتی، محمد علی، اصول و مبانی خداشناسی استدلالی، چاپ ۳ الهام ۱۳۵۹
۲۸. ساعی ، مهدی، بهسوی محبوب، چاپ چهارم، قم، بینا، ۱۳۸۳
۲۹. سریع، علی، تکامل و انحطاط انسان در قرآن، انتشارات هاتف، تهران ۱۳۸۹
۳۰. طباطبایی، سید محسن، اصول فلسفه و روش رئالیسم، ج ۵ چاپ ۲۲، صدر ۱۳۹۶
- طباطبایی، محمد حسین، المیزان تفسیر القرآن، ج ۶، چاپ ۳، بیروت، مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، ۱۳۹۳، ق،
۳۱. طیب نیا ، محمد صالح ، ارتباط خداشناسی و خداشناسی ، حدیث راه عشق، اصفهان ، ۱۳۸۴
۳۲. عاصمی، مهدی، گوهرهای حکیمانه، چاپاول، قم، طوبای محبت، ۱۳۸۳
۳۳. عبدالواحد بن محمد، آمدی، غرر الحکم و درر الکلم، فصل ۷۷ ، موسسه فرهنگدار الحدیث،
۳۴. عزیزی، عباس، پندهای حکیمانه، قم، صلاه، ۱۳۸۱ یا اورامیری،، چهلنام معرفانی،، چاپ چهارم، قم، تشیع: ۱۳۸۷
۳۵. غروی، محسن، درمحرز بزرگان، چاپاول، قم، نوید اسلام، ۱۳۷۶
۳۶. فردریک چارلز، کاپلستون، تاریخ فلسفه (از ولفتا کانت)، ترجمه اسماعیل سعادت، نوین و چهر بزرگ مهر، ج ۶، چاپ ۹، سروش، ۱۳۹۵،.
۳۷. کربلایی (ره) سید احمد عرفان محمود تذکره الممتقین، چاپ ۲ بیجا مدین ۱۳۸۷
۳۸. الکسینکارل، انسان موجود ناشناخته، عنایت الله شکیباپور، چاپ ۱۴، بیجا، ۱۳۹۵،.
۳۹. کلینیرازی محمد ابن اسحاق، اصول کافی، ج ۱، چاپاول، مبین اندیشه،
۴۰. کلینی، محمد بن یعقوب، کافی، علیرضا منفرد کیاج ۲، چاپاول بیجا شمسالضحی ۱۳۹۶
۴۱. گنجینه، اردیبهشت ۱۳۸۴، شماره ۵۱، حوزة علمیه قم
۴۲. لقمانی احمد، آیت بصیرت، چاپ ۳ قم بهشتینش ۱۳۹۰

۴۳. مجلسی محمدتقی، بحار الانوار، ج ۵۸، چاپ ۴ اسلامی ۱۳۸۶
۴۴. محمدابنعلیابنباویه، التوحید، باب ۴۰، چاپ اولدلیلما، ۱۳۹۵
۴۵. محمدیریشهری محمد، میزانالحکمه، ج ۳، چاپ ۷، تهران، موسسهفرهنگی دارالحديث ۱۳۹۵
۴۶. محیطی، علی، صراطسلوک؛ ۴۹ رهنمودها یا اخلاقی عرفانی حسن زاده آملی، مرکز فرهنگیانصارالمهدی، ۱۳۷۹.
۴۷. مرکز تحقیقات اسلامی، انسان شناسی، انتشارات یاقوت، چاپ سوم ۱۳۷۹
۴۸. مصباحیزدی، محمدتقی، معارفقرآن، چاپ دوم، قم، موسسهآموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۸،
۴۹. مطهری مرتضی - انساندرقرآن، چاپ ۵، بیجا، صدر، ۱۳۹۶
۵۰. مطهری، مرتضی، فلسفه اخلاق، چاپ ۴۳، تهران، صدر، ۱۳۹۶،
۵۱. مظاهری، علیاکبر نهجالفصاحه، چاپ چهارم بیجا کتابقدسیان، ۱۳۹۳
۵۲. مقدادیاصفهان، علی، نشانازبینشانها، چاپنهم، تهران، جمهوری، ۱۳۷۵
۵۳. ملکیتبریزی جواد، اسرارالصلوه، ترجمه سیدعلیاحمدی، چاپ اولبیجا، اشکذر، ۱۳۸۸
۵۴. موسویخمینی (ره)، روحالله، کلماتقصار، اصفهان، مرکز تحقیقات رایانهایقائمیه اصفهان ۱۳۹۰
۵۵. موسویخمینی (ره)، روحالله، شرحچهلحدیث، چاپهفتم، تهران، موسسهتنظیمونشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۵.
۵۶. مهدیلکعلیآبادی، نمازدرکلاماولیایربانی، چاپ چهارم قم، آثارامین، ۱۳۸۹
۵۷. نصیرالدینمحمدطوسی، کشفالمراد، ابولحسنشعرانی، چاپ چهارم اسلامی، ۱۳۶۶
۵۸. الهی، محمد حسن، خداشناسی از دیدگاه قرآن و عترت، قم، انتشارات بیان جوان، ۱۳۸۵
۵۹. هیاتتحریریه موسسهفرهنگیشمسالشموس، سوخته، چاپ ۱۷، قم، موسسهفرهنگیشمسالشموس